

75

D-307

7 Mars 1970

KLADDEBOK

FOR

minder og Fortællinger fra
kampstiden på Spitsbergen

Klade 3

SKOLE

Nr. 800

40 blad - ulin.

HILMAR NØIS

064400373

Da jeg begynte å skrive om mine
Erindringer fra Spitsbergen da nevnte
jeg at jeg skulde bare ta med en del av
de mest spennende og levelsesfordi
de blir så alt for meget ^{å ta med alt} men jeg synes
jeg må ha med mest mulig. Derfor
jeg nevne dette fenomenet som vi fikk
den første December 1911 og varte i fulle
fem døgn med regn som de holdt
med fra luften for var så meget
sne å fast opp i ÷ 40 November også
kom dette mildværet 16 gr og regn så
små og store beker bruste alle
steds av fossen Elver mørket var
svart på snefri mark at vi kun-
de gå ~~gjennom~~ noen få skritt bort
fra Hyten uten for risiko for
å finne Hyten igjen de blåste
sterk vind fra syd vest vi fortsatte

gå på fjord isen for den stod
over av var så vi hadde ikke
støver som var lang nok des-
uten künde være ^{de} usynlige hül
i isen. Men de var ikke verst for oss
vi holdt i ro til at alt frøs til bin-
de var revfæden frøs fast mark
og lire og is om de som allers
Verste blev at Ryper sultet
ihjel for den fik for lite mat
reir kalve sultet i hjæl dem
la med et låret over neset
i sammen ringet som et
biljæl slik la flere dode
reir kalver i Sassen dalen
de var nüst a se a tenke på
at slik hadde sultet i Hjel.
somme fik vi noe for fordelig

fråst de vest nå de blev vind
sno de foltes som tungen frøs i
minden når de blev sno og $\div 47\frac{1}{2}$
Kulde op i $\div 54$ gr Celsius og så var
og hüge a Hake opp revfæden av jord
og stein så de blev i mange vi
fik opp for fangst igjen Men siden
var sei lite Rev i Dickson fjorden
flytet en til Sassen bay martin og
flytet til Belle fjorden der aß
og fjorden - Bellsund har bygd et
lite hus i Pyramiden sommer 1911
og de benykt vi til bestasjon.
mens den lile bestasjonen i skaus-
bukta måtte kjennet til Hoved-
stasjon der måtte arbeide fælder
Dri tommer vi sagde opp og
klørde til Revfæden de var ikke

mange felderne Vi fik sat
opp siden de var meget is
på bakkerne efter regnet
~~og de bli i alt fald en del~~
~~Vi for lot i Dicksonfjorden.~~

Men med meget arbejde for å få løs
stein til de Ny lave revfelterne
fik vi lit igjen for slite i Belle-
fjorden.

Siden Vi fik en så hard vinter
med kälde som blev så langvarig
og der til mere uvanlig med vind
bläst så man blev nød til at
skru fyre i Ovnene så vi holdt
på å slippe opp for brendset i
sassen bay. og efter alt regne
og med ising

marken så greide man ikke
Haken ved opp av isen Derfor
måtte en man og jeg kjøre med
hände spande til advent bay
etter käl. Vi tok 2 hl käl på
sleden som 6 kjøre hunder trak
in til sassen bay efter fjordisen
Vi kjørde to vendinger frem og
til bakte på en uke Vi kjørte
i alt et ton käl med de fik
vi nok käl til vi fik varen Vi
en måned fra slutten Februar til
slutten mars at de ikke var
under $\div 40$ men vanlig $\div 46$ gr
Celsius

De var mange harde tön Vi hadde
de året jeg var med å kjøre i to
vendinger fra sassen bay til

Festningen uten om Gronfjorden
Det kjørte jeg to ganger med 2
fangst båter for menn som
reiste ut ~~for~~ forlandsøyen og
for landsinde på små fangst
de var stor kobe fangst dän fra
holmene. Martin Petter var
igjen i sassen bay og Bjona-
hamn der vi hadde skøyter
om vinter be tid.

Efter at jeg kom fra overvinteringen
på Spitsbergen om sommeren
1912 flyttet jeg ut fra Dverberg
kommune Andøy å reiste til
Tromsø der jeg bosatte mig der
bode jeg til i 1934 om våren til

jeg fylte fra Tromsø til svalbard
der bode jeg til jeg blev syk å
måtte reise til Norge om våren 1951
på grund av sykdom.

Ø den tiden mens jeg bode i Tromsø
hadde jeg mange slaks virke
på tid til anden som jeg skal
fortele om i kortket

Først gikk jeg til kommunen Ingeniøren
å fikk mig arbeide i Simna Vik
i Kvalvinda de de første Elektriske
Vannkraftverket begynte på om
våren 1912. Der foret jeg stein
ut fra tunnelen som roigaten
skulde lige. Når var ferdig med

de fik arbejde sammen med
5 fem menn som satte opp
støtterne for kraftlinnen fra
Futrikelv til Krabenes. Efter
at frøstet og sneen kom om
høsten i November måtte vi
avslutte.

Efter på fik jeg mig arbejde
på skibsverfte hos Peder Konrad
Johnsgård Tromsø der jeg arbej-
dede til i Midie Februar 1913
Da jeg fik telegram fra Daniel
Næss som hadde fått telegram
fra Dosent Adolf Hoel om der
kunne skapes 4 fire overvintreere
og kunde spand for gjøre redning

Efter den Tyske Herbert Schröder
strang ekspedisjonen i august
1912 reiste fra Tromsø med Ishavs
Kutter "Sterling" som blev om-
døpt til de Tyske navnet Herzog
Esenst. I den Tyske Ekspedisjonen
var de 10 Tyskere og 5 Tromsø folk.
Jeg sendte svar tilbake til Daniel
at tok jobben med gled for jeg
hadde selv enda to kjøre hunder
efter overvintring i 1912.

Men Dosent Adolf Hoel kunde ikke
selv lede redning ekspedisjonen
for han var optat all geologiske og
kartlegning arbejde på Spissbergen
Der over lot Adolf Hoel til sin
Kompani og Kaptein Ove Staxrud
som fik over ta ledelsen for Frijs Nansen

og Adolf Høel hadde fått i stand
Redning ekspedisjonen med sleder
og utstyr og Roald Amundsen
over lot en del utstyr. Sleder
Polar Telt og 2 to Kjøre hunder
Lusi og storm
og fartøiet som var leid var Damp-
og seil Barken "Hertha" som
hadde kraftig ishud og var
tebrusket for sel og Botens fangst
"Hertha" hørte hjemme i sundet fjord
derfra fikk den til Kristiania og
tok med en del utstyr men resten
av utstyret var kommet til Tromsø
der iblant Proviant som blev tatt
ombord i "Hertha" i Tromsø der om
treut alle deltagerne var samlet
for å gjøre Redning efter den ulykke

Schröder stranz Ekspedisjonen
vi som fikk ombord i "Hertha" Tromsø
Redning Ekspedisjonen leder Kaptein
Arve Starrud Doktor Johan Bik-
mann Ingeniør Jacob Elingse
Nest leder Daniel Nøis Johan og
Martin Petersen Nøis og jeg G. Slos.
Søren Zakarassen Tromsø

Først i Mars ruste vi fra Tromsø
med "Hertha" til Base Kop i Alta
der vi skulde ta med 20 stk
Kjøre Rein og 3 tre Sammer
som Rein Kjørere å passe Rein de
tre sammene var leder Per
Hansen og Johannes Kemmi og
Klemmet Salomonson For at man
kunne ta rein ombord i "Hertha"

snåtte der arbeides en Kasse
for Ver Rein for den Kinde
setter ned i romme, som
føde for reinen hadde vi 2000.
Kg Reinmosse og 500 Kg hoi
og 100 Kg sennegræs til å
genne Komager og skaler
som brukte under Rirer for å
at man holt best føde varme

Efter at alt var kommet ombord
i "Hertha" reite vi fra Base kap
i Rolsøyhamn der måtte vente
til Nordvest Kuling spåknet av
for å ha noe lunde bra var
over eshavet siden at der
snåtte være en rom luke av
bestandig så rein i romme

fik frisk luft og at Kassen
som rein stod bündet ikke kom
til å slite sig los Men den fik
for så vit baa at de var bare
en Rein som brak et bein å
måtte av lives

Vi driv isen i syd vest av
Byönöya så "Hertha" måtte
mere vest over for å omgå
isen til man på Isfjorden
munningen der var så fast is
yik til land den kapp Linne Men
sa fik vi en kraftig Nordvest
Kuling så man fik bruke alle
seil og Dampmaskinne da var
de så vit at vi kom in mot
Festningen der de var en rak
så at man kom fast is kanten

i Glømfjorden den 2 April 1913

De første som blev lasset på isenkanten var de 19 rensdyrene som fik myke oppbein. Men de 17 kjøre hündene hadde ikke noe i snøt slepe på land særlig de som var bænden ombord.

Men vi halt på med at kjøre utstyre og Provanten og Reimosen på land opp til Schroder huset på Heerodden. Kom de Telegram til Rekrings ekspedisjonen leder Kaptein Owe stat rüd fra Advent Bay. At 4 fire mann av Schroder Strang ekspedisjonens medlemmer var kommet frem til Advent Bay.

de var Islos August Stenersen og Einar Røtvold og de to brodrene Yulius og Jørgen Jensen Tromsø og at koken Knut Stave Tromsø var død i Februar og de to Tyrkerne Herman Rydiger og Kristian Rave som hadde lakt i Wydefjorden om Vinteren fordi Herman Rydiger for fros begge bein så Kristian Rave måtte kutte av begge føtter med en sjarfil sag og lit av en hel fordi der blev kaldbrand. Kristian Rave og to hunder trak Rydiger fra Wydefjorden om mosel bukten til Songfjorden og tok in i den svenske Nordlysstasjonen som var oppbygd i 1899.

De som blev igjen som bakt ved

Depotet i Schröder huset var
Martin Fellersen Nøis og Islos
Søren Zakariassen.

Den 9 April var Rednings-
ekspedisjonen start klar
til at gjøre Rednings forsøk
efter den uilykkelige Schröder
strang ekspedisjonen

Her er vi startet fra Heerodden
ekspedisjonen leder Kaptein
Arne Stærud Doktor Johan
Bokmann Ingeniør Jacob
Elingesen nest leder Daniel Nøis
Johan Nøis og jeg og de tre
sammene som kjørte 19 rein

Johan og jeg kjørte med de 17
hundene De var lis sne og
kall i Været så både ski og
sledene gled dårlig så vi kom
ikke lenger en til Coles bukta
Der måtte vi telte ut på isen
De var \div 35 Kulde grader om nat-
ten så at Teltene rimfris in i
så at rummen måtte skapes
bort for at vi kunde Tende på
primuserne for vi kokte oss
Kaffe og lavde oss mat. Og når
teltene laes sammen måtte de
være fore så dem ikke retnet
idüken når vi skulde sette teltene
opp om Kvelden
Men de sette som vi satte selke tette
in i sopte vi bare bort de fore

Summe i mellem begge felt. Og
de blev som de ikke hadde vært
bukt.

Så feltet vi på isen uten for
Hofelneset mens vi var in på
gruve Compagniet hos Arctic
Coal Company og snakket
med Kaptein Alfred Ritscher
og de fire Norske som var
kommet fra "M/K "sterling"
i Songfjorden. Fordi en av de
måtte følge med Rednings
Ekspedisjonen Nord over igjen

Kaptein Arve Statrud fikk istas
August Stenersen til å bli med

rednings ekspedisjonen Nord
over for å bli igjen om bord i
M/K "sterling" som Vakt i
Songfjorden for å passe på at
ingen kom å tok fartøiet i
besedelse mens Rednings eks-
pedisjonen var til bakte til
Songfjorden med de to syke
Tyskerne Kristian Rave og
Hermann Rydiger.

Før for lot Advent Bay ble Johan
Nøis syk av Kusma også
kalt Kjin taske så Han måtte
legges til bay på sykehøuset
hos Arctic Coal Companyet
i Advent Bay. Fra Advent Bay

helle rein, sæden og de tre hunde
hvar spændene over isfjorden
til Capp Vik i Decksonfjor-
den Der vi satte op telte
for å hvile godt til efter
en lang føren for dyrene med
de tung laset sleder

Dagen efter blev de tre ski-
og slede føre med sirt og
grå var in over Deckson-
fjorden på in siden Capp

Nathorst satte vi av de to
seildüks Kajakene for å ha
i tilfælde om isen kom til
at brøke opp på Isfjorden mens
ekspedisjonen var på Nord
Kysten

8 bänden av Dicksonfjorden

1913

La vi igjen et Depot som blev
godt avmerket med et lite
rødt flag på en bambusstang
For vi drog videre lot vi reinen
få hvile i en dag før tok på
den tunge oppstigningen fra Dick-
sonfjorden opp til toppen av
Universitetsbreen efter på
Univertetsbreen efter på
kjørte vi ned i Vestfjorden å
utover isen til korsrynten i
Vijdefjorden Der de blev om-
regulert alle sleder for red-
nings ekspedisjonen som drog
ut over isen på Vijdefjorden
mot sørgfjorden med de 12
kjøre-rein og 17 kjøre hunder

som blev fordelt i tre skand
og de som skæret Nord over var
Kaptein Arve Stakrød Ingeniør
Jacob Elingesen Doktor Bokmann
Dimit Nais Islas August
Ste mersen og de to sømmere
Per Hansen og Klemet Salarnosen

Johannes Kemmi og jeg Retur-
nerte tilbage til Grønfjorden
med 7 utkjørte rein
Da Johannes Kemmi og jeg kom
frem til Advent bay var Johan Nais
blet frisk av tussma så han
kunde bli med oss ut over til
Grønfjorden de vi hadde Depote
ved Heerodde. Der Martin Pettersen

1913

Og Søren Zakarassen hadde best
vakt ~~til~~ for at Johannes Kemmi
og jeg kom frem til Heerodden
~~med~~ med fire rein i livet ~~med~~
måtte slakte tre som var helt
utkjørt efter at Vi smilde fra
Wjudejorden

I slutten av mai fik Vi Telegram
fra Advent bay at Lederen Kaptein
Arve Stakrød for Rednings ekspedis-
jonen var kommet frem til advent
bay med de to syke Tyskerne
Kristian Rave og Herman Rydiger
for at få alle tre Tyskerne fra
Advent bay måtte Martin Pettersen
og jeg kjøre ind over med motor-

Båten først ~~brakte~~ til Advent.
Bay for å hente Kaptein Ritscher
og Kristian Rave og Herman
Rydiger som blev hentet først
og brakt ut til Heerodden

Efter på Huset vi Kaptein Arve
Skarvud og Jacob Elngsen
Doktor Bokmann og de to
samme. Daniel Nais og jeg
kjørte ^{ut} med hundene langs
Kysten til Grøn fjorden

I slutten av Mai kom 2/3 "aktiv"
in til eskanten i Grøn fjorden
Der fik resterne av den ulykkelige
Schroder strang ekspedisjonen

anledning til å følge med til
Tromsø av Tyskerne var Kaptein
Alfred Ritscher og marine maler
Kristian Rave Doktor Hermann
Rydiger De av Norske folk
Einar Rotvold og Brodrene
Julius og Jørgen Jensen Tromsø
De fra Rednings Ekspedisjonen
Hos Søren Zakariassen Tromsø

Doktor Johan Bokmann og 3 Tre
samme Per Hansen og Johannes
Kemi og Klemet Salomonsen
Karaspok Vest Finmark.

Den 5 feite juni 1913 for at få alt
utstyret og Proviant in til

advent bay måtte fore
de med motor båten der
tre Mann fulte med Redning
Ekspedisjonens leder kaptein
Arne Standa og Ingeniør
Jacob Eliassen og Daniel
Nøis mens Johan Nøis
og jeg kjørte kysten med
15 kjør hunder in til Coles
bay der fra dro vi opp
Fardalen og ned over
Longyeardalen som den
sitt. Det Den 6 sjette juni
startet vi 5 fem mann fra
Advent Bay. Arctic Coal
for Nomer to tur til sorg-
fjorden. For at søke etter

de syv 7 medlemme efter
Schroder Stranz Ekspedis-
jonen Vi dro opp advent-
dalen til Brenskaret og
ned Eskerdalen og til sassen-
fjorden se den isfjorden var
op brukt for vi Tempel fjellet
måtte kjøre opp Van Post breen
såvden ~~såvden~~ Ekspedisjonen
var jeg med at ~~vi~~ kryse
Vest Spitsbergen tre gang.

William D Munro våren 1914

Her er noe som jeg skal ta
med som har hent under min
fangst menn tid på Spitsbergen
som jeg fik fortalt av skipper

Waldemar Kramer Taouso
som fører av D/K Fritjof av
Hammerfest. Kramer fortalte
at de var først til Nordisen
som var fast å vanskelig at
komme frem til fangsten med
den svake maskinkraften
Fritjof hadde så de fulgte isen
Nord Vest over mellom Sorkap
og Björnöya. Men så begynte de
å minke på bunkersen til at
gå til Nord siden av Spitsbergen
så satte av 7 mann med 2 Fangst-
bater ved Forlandsøyene for å
samle dån og egg. Men resten
av mannskapet forsøkte å trenge
å sig gjennom den svære driv
isen frem mot Kapp Heer

Og så kalt Schædernesset nå
Heerodden Der begynte de at hugge
ut Kul i en Kulgang som lag lik-
ke ved flodmalet

For der hadde Waldemar Bert
med sin Far Søren Kramer
og hentet Kul til brendsel
fra Kulgangen hugget de ut
at den Külen de behövde
for å forsete fangsten
De såg at William D. Muroi
som tilhørte Arctic Coal
Company at den lå fast
klemt i Tyk drivis in den
for Tryghamna straks for
at «Fritjof» var ferdig til at
bryte sig ut gjennom isen

fik skipper Kramer se fra
Top lunden at 4 fire mænd
kom over fast isen fra
William D. Muroe med kær
for Kapp Her. Når de kom
frem så fortalte at Muroe
haddé fåt så sterk bærg
skade så at den måtte
måtte vente til isen skul-
de slake opp. Men de hadde
lite med Proviant ombord
men Luddet varning
haddé fåt skut en Isbjørn
så de hadde ferskt kjøtt til
a spise Efter råd. Slag-
ning av 136 Gruvearbeidere
Blev 4 fire menn der i blant

den gamle gruve arbeider
Julian Rugsås. Over til Kapp
Her der de såg et fartoi lå
at lastet kull. Så de kom for
a kontakte skipperen. Som
var Walde mar Kramer på
sk "Fritjof". De hadde med fuld-
makt fra samtlig gruvearbei-
dere til a leie et fartoi for
a komme hjem til Tromsø snar-
est mulig nu hadde sjangsen
og den tok de. Kramer for-
langte kroner 1400.- for
tusen mot at Ver menn betalt
kr 110.- per smude. De blev
ved sat at "Fritjof" ^{skulde} til at
bryste sig frem gjennem isen.

Sit "Münroe" så at gruve-
arbejderne fik tak på reise tid
fordi de var en stor risikø å bli
om bord lenger med så lite
Proviand. Selv om pladsen om-
bord i Fritjof var krøbel så tok
de ruskøen, stüve sig sammen
i Romme på spekfatene og på
Kjebristen i Luga og Kahytte
De syntes om å sove. Men de blev
lite med Proviand om bord i "Fritjof"
Men de 7 mann som om bord med
mange sekker diem hadde ta med
sig 3000 stk egg fra Forlandsøya
Blev sent til land igjen av
skipper Waldemar Krøner med
to fangstbåter med 8 mann der
tok de flere tusen egg og kom

om bord i "Fritjof" med så blev
kokt egg mat og da til kom
til Tromsø

Nar Fritjof kom til Tromsø fik de
høre at Arctic Coal Kompaniet
hadde sent et Ishavs parti med
Proviand for gruver arbejderne i
Longyear City og at William D.
"Münroe" hadde kommet in med
al byggematerialen til kaien i Advent
bay

Skal nevne at de var fra
Andøya 5 fem mann som arbeide
hos amerikanske i gruve i
Arctic Coal Kompani i Advent

Bay. ~~Adelberg~~ ~~er~~ ~~er~~ ~~er~~
lever ~~Hilberg~~ ~~Andreasen~~ ~~Nordmølle~~
som den gang fik sin højre
Hånd skadet på den måtte
ampüteres med ble så arbejds
for at han har udført alt
arbejde. Men min bror
Sigtred som blev sygt i
Advent Bay døde om vinteren
1914. Og Onkel Nicolai Nais
blev sygt om Vinteren på
Spitsbergen men han arbejdede
igjennem i Arctic Coal Komp-
aniet

Efter at jeg kom til Tromsø når
jeg havde Vært med på efter
Søkningen Efter den ulykkelige
Tyske Schröder Stranz Ekspes-
disjonen i 6 seks måneder
begynte jeg igjen å arbejdet hos
Skebsbygger Feder Konrad
Johnsgard Verft i Tromsø
Om høsten 1913 der arbejdede
jeg i juli 1914 og hadde en
uke løn a Kr 18 men så kan
jeg og nevne at var billig at
leve mat var billig og husleien
var og så billig

De var Eventyrlysten var for stor
som fik mig til utruste mig for

for å begynde med Egen
overvintrings ekspedisjon
til spitsbergen. De var di to
år at jeg var sammen med min
Onkel Daniel Nøis som så
lyst i meg at jeg kom til at
brøke tilbake så sist i juli
reiste til kjøpmann Johan C
Fochsen Borkenes Kvefjord og
fikk utrustning på kredit som
hadde vert med Daniel Nøis i to
år og få. Jeg skrev da opp alt
jeg behøvde til 3 tre mann i
utstyr og Proviant 2 okner med
ror og verktoi speger og salt
alt blev pakket for dig og sent med
godsbat til Tromsø dit de kom
den første august 1914 Og den
andre verdens august bröt

den første verdens krig ut. Derfor
måtte jeg søke ny permisjon fra
militære det fikk jeg med en gang
og mine to kammerat var kommet
til Tromsø Der kjøpte materialen
til Hovedstasjonen og til en Bistasjon
og spitsbat ny mede sin kiste så
alt skulde være om bord i Post
skøyten til den fjerde august
da av reiste vi fra Tromsø og kom
frem til green Harbour som de
da het (Grøn forden) den 8 august
Der møte jeg Døsent Adolf Hoel.
av Han fik som kjøp en 18 fots
motor bat med 5 H.K. grimmotor
og to Polar sleder å et Polar telt
en to mann rein skin sove pose å
en en mann rein skin sove pose

1 Rednings Vest en 20 lt Petrol-
olje tank alt fik jeg til en pris
å Kr 1400.- Fjorten hundrede
Kroner som skulde betales
efter en Fangst over Vintering.

Også møtte jeg igjen Olaf
Statrød som fik året for låne
6 kjørehunder for å ha derom
Vinteren som han arbeide i
Det Norske Kullkompani LTD.
Queen-Harbour - F. Hirth.
Så fik jeg igjen alle mine 6 kjøre
hunder som jeg fik så meget
bruk for. Siden jeg ikke hadde
noe steds å bo måtte et par
bo og sove i Og et for utstyr
og Proviantur. Der var som nok
i kvalfanger brakke så der

bodde mens jeg ventet til Døsent
Adolf Hoel skulde hente tre
geologer i Sassen bay. Efter 4 fire
dages vente til fik jeg ta motor-
båten på slep efter sprøyten
til Sassen og materialen og
utstyr og Proviant og de 6
kjøre hunderne ellers måtte
jeg ha kjørt to ekstra turer
Så jeg fik alt på land ved
fangst lykten fra 1911 Der hadde
jeg hovedstasjonen om Vinteren
Og takket Adolf Hoel mange
gange for hjelpen og ønsket samt-
lige en god hjemreise. Så hentes
Hoel de tre geologene ved
Svelt i Hjel
og Sassen bay måtte rengjøres

for vi flyttet in 3 tre som vi
var Konrad Johannesen og
Jonas Sandmo Malselv og
jeg og 6 kjøle hunder

Da var de at den første bistasjonen
i sassen dalen blev bygd at
materialen blev bareet op på
ryggen i 6 timmes marsj op og
ned i 5 dager om 8 dage kunde
Roke Kaffe på Primus som
sennere blev oven mens jeg var
i sassen siste Vinter i 1963
Men til den lile yordgammen kom
mann mangen gang skien og
hat sa den mangen gang en
Kjær Venn

De skal nevnes at når man
hadde hunder så var de ikke så
nød vendig at vi hadde nok med
mat ^{til hundene} som ^{oss selv} de var til ^{gang}. Den gang
var de ~~nok~~ ^{snad} under alle isbiter

På 3 tre dager sjøf vi så mange
snad at 6 seks hunder hadde
nok med kjøt for alle vinteren
som jeg skal bare nevne har jeg
vert med at når to mann har
skūt fra ver sin side av båten
og rod har de på fem timer
vert skat 42 stk snad.

Jeg skal med de samme nevne
en fortelling fra Feder Nilsen
Fur fjord. som over vinteret i
skans bukta fra 1904-1905

Om Våren var de tre menn
som skulde ro langs fast
Is kantene fra Skanse fjelle
over Billefjorden til Gås-
odden på den strekning
spjot de 20 stk stor Kobb
Blik var de den gang på
Spitsbergen med Vilt. Jeg
må tenke fra alt de dyre
og fugel livet de var over
alt så var de ikke til å
tro at Bestand var gått så
i minn da jeg for lot Spitsbergen
at menn kunde ikke tro de var
sant. -

Efter at jeg hadde bygd to
Bestasjoner, og Vert til Advent

bay til arctic Coal Company og
få Kilen og føt den med Motor-
baten in til Sassen bay og
samlet in Driv Vedene og reist
opp så de kunde kjøres til
hyten med hunde spande også
snad var skūt til hunde føde om
Vinteren og hadde Vert i
Fangst terenget og reparert og
arbeid nye Rev felder helt til
Kapp Vik i Dicksonfjorden

I Sassen bay eller (Sassenfjorden)
blev Johnas Sandmo Malselv igjen
og sage og hugge opp Ved for mørke
tiden og passe på gi hundene
sin daglige rasjon og så hadde

kan

✓ Poteter og grønnsaker som ikke
måtte fryse ikke for jul.

Gonas Sandmo ble igjen i
Sassen Bay mens Konrad
Johannessen og jeg reist ut over
Isfjorden med motorbåten til
Green - Harbour. Der vi satte opp
motorbåten ved Kapp Heer og så
Kalt Schröder messet der den
blev sat på land og bygd over
med bord og preserwing. At vi sat-
te der der de var for å få den
i åben sjø om våren vi kunde
bruke den til vår fangst av
dün og stor kobefangst.

Der fra jik vi på ski tilbake langs

Kypten til Sassen Bay. Den 12
Oktober for lot vi Kapp Heer
De var våt sne så vi slet hørt
for å komme over de 15 dalgro-
ferne for vi kom til Hytten
i Coles Bay i mørke om kvelden
vi jik in i hytten og fyrte opp i ovnen
og begynte å timme sne til var
til å ha til Kaffe Sam. Kaffe
kjelen var vi med oss og Frovi-
ant til 8 dager Men vi jik i
Vær vår koi og sov på harde
sengebordene
om morgenen jeg stod jik jeg ut
for se i Været som var ufyrelig
med Kuling av nord vest ut
i mot odden øst siden av bukta
såg jeg et hus som var Nytt

opsat. Siden de ikke var vær-
til at ta på tur videre. Jik
Konrad og jeg dit ut. Vi såg
da når vi nærmet oss at de
var et stort Tømmerhus og vi
jik frem mot døren og ut kom
der to smilende karer som vi
ikke forstod et ord. Men så
meget forstod vi at de var to
Russe

Når vi kom in jik de mest
ett på finger språken av de
som blev snakket De fortalte
oss at de var to mann som
var vakt mannskap for et
Rusisk kulgruve selskap
som er kalt Handelshuset
grümann a. G. agafeloff

og Sjefen var Bergingeniør
R. L. Samoilovitsj Han
møte jeg for første gang ombord
i Dampkutter "Vikfora"
av Tromsø og siste gang jeg
møte Samoilovitsj var om-
bord i Isbryteren "Krasen"
der vi var sammen ombord
i to døgn Vi sat sammen
til bords imesen sammen
med Dosent Adolf Hoel
på Rypefjorden på Nordost-
landet da jeg var på tildet-
ning efter Umberto Nobili
1928

Mere om besøket i Coles Bay om høsten 1914-15 Vi fik en hjertelig mottagelse av de to Vaktmanskapene Ivan Brachin og Stephan Ggumenoff Der blev vi i over 3 he døgn Vi fik sove på selveste bakerovnen som var av svar Tigelstein så de var varmt og koselig Der drak vi Te som var kokt på en ekte messing Rusisk sammar og spiste ekte Rusisk klæb (brød)

Ivan Brachin fortalte oss at Han hadde vært i Fort Arthur i 1904 og kriget mot Japan

der Ruserne tapte Krigem så Han var en første Klaseskytter Gjevarene de hadde var en Krag-Jorgensen og en Norsk Arme Remington.

Ivan Brachin var en ivrig Jeger. Han fortalte at sjöt en rein på 13 Treter hundrede metter og snaden på 400 metter. Han var veldig flink til at bedømme avstanden som er svært vanskelig på spits bergene i enkelte dager om Væren med. Hilder Derfor er de vanskelig å få alltid lette god sküt tref

En dag tit fra Varparten intraf
de et kjedelig uheld I de Brachius
skulde træk op robåten han hadde
vert på jakt med Rimingtons
gevær låg lad i båten på
toftene så gled geværet med
hanne mot en av toftene
sküte går av i geværet og trefer
Baachin i Venstre lår så han
skulde blø meget til å begynde
med men såret vilde ikke gro
så Kammerat Stephan Igumenoff
måtte ta Baachin i robåten og ro
til Advent bay så Brachin blev
inlak på sykluset hos Arctic
Coal kompani. Intil William
D. "Kuroe" kom da blev Brachin
sent Tromsø syklust der de

måtte Venstree fat mit på
låret Om histen efter jeg var
kommen til Tromsø efter over-
vintringen møte jeg Ivan
Brachin i Tromsø gaten på
to kryker med godt humør.

I tilstand i tre døgn dårlig var
i Coles bay Tok vi adjo med våre
opoprende Vertskap jik Lande in-
over og opp Colesdalen og Far-
dalen over til Longyear dalen
Vi sov natten over hos Ameri-
Kammerne i Advent bay. Neste
dag om morgenen vi tok på tur
til Sassen bay. Da vi var kommen

Omellum To og tredalen smøte
Koupad og jeg en flok på 11 stk.
Kunder som var utte på Kjøreste
tur med en Tispe i løper tiden
O blant dem var de en sent-
berner som kom løpende i fir-
sprang ret mot mig med gapende
Kjeflu. Jeg var snar til å få
geværet frem og måtte fyre med
en gang der den første falt var
ikke de andre sen om å løpe
mot byen de såg Virkelig stykt ut
at kunde ha blitt revet istøker.

Vi forsatte til Osse Hjørthamns
lyte som var opsat av The Spitsbergen
Coal Kompani i Advent City 1904

Der såg de utyggelig ut for heste
stalen som var verren mot den sterke
Austavind som bestandig blåser så
kold var revet nesten bort og brukt
til breusel. og din enda sette kraken
var del i to. Men jeg hadde noen
firtoms speiger i Rygseken som
jeg spegret sammen en stol ses
som var delt i to den blev så
sterk og solid såvenda ^{den var} isamme
stander ~~ster~~ siste at jeg var i om-
hyten i 1963 (minne verdi).

Efter en kald å hustru nat uten
senge for og lite med brendes var
hul til og ta ut sne rov og sterk
vind jik gjennom Helveta dalen til

Kjeldingaset å ned over De-
Geer dalen i lat snebyke så vi
måtte bare føle oss frem til den
kvelte Cäter som var der for et
kryp in. Der hadde vi latt en
sove pose for to og primus. Og olje
stearin lys og ^{og} store fyrstik i Boks.
Kaffe kjelesen paude til å steke
pa

Når vi skulde in i nodus til-
flykt måtte vi gå med bende
lygger de samme var de når
skulde ut for å rette ryggen. Men
for sove benkke kunde vi sitte
for sove pose med rak-ryg og
for kaffe kjelesen stod på primus
for etu kasse når den var perdig

til kok men når vi hadde
spist og drukt kaffen så krep
vi sove pose og fant ~~som~~ oss vel
til rette selv om ikke pladsen
store så sov vi varm i Rein-
skind sove pose

Når vi da kom ut i fri luft med
klar himmel klart frast og stille
en smal lysing av dag over sassen-
dal så var de et syn som ikke
er så let å glemme alden sjøn-
ne natur i de enslige omgivelser
Men da jik Konrad og jeg hjin mot
sassen hyten langs kysten over
små og store kliffer sassen elven
var frisen å til dels isse glatt

Men i hyten fant ^{vi} Jonas
Sandmo så glad å se oss hjem-
me som de alltid blev kalt og
vi var også glad å se han igjen
hadde prøvd en somhet i tre uker

Da jeg skulde ut på Ny tur spurte
jeg Konrad om han vilde være ved
hyten De var han ikke noe villig til
men Jonas Sandmo Tok de som
en selvfølge å bli alene.

Siden vi hadde så lite med
bistasjoner rundt i Terenget
så tok Konrad og jeg hunde
spande om høsten efter at sneen
hadde lagt Tok vi med oss noe
utstyr og søvposer og Proviant og
premius og olje og kjorte op under

Elfen bein breen mot Agardhliktta
der vi bygde en snehytte som vi
skulde ha ^{til} senere turer til stor-
fjorden for jaktin efter isbjørn
senere ut over Vinteren vi
over-nattet en nat for å Dem-
onstrere om den kunde brukes
så vi fant ut at snehytten var
primura

Siden Jonas Sandmo skulde ha
Fangst Terenget rundt Hovedstasjonen
i Sassen Bay ut over til De Geer-
dalen og rundt Tempelfjorden til
Gibshuken Men først måtte jeg
være med å sette opp alle
Resfelderne i Nevnte Treng

Gmens skulde Konrad og jeg
Drag ut med hunde spande i
i alle siten for liggen tereng
Til da var de ingen som hadde
brukt et så stor Tereng. a
Fangste på Når isfjorden frasen
hest ut i mot Alkhornet så
tok vi med utstyr og Proviant
og sove påsen på Polar slæden
reiste i Billefjorden og Dickon-
fjorde vi hadde til sammen
15 bestasjoner og to sne hyter som
fartet over på en måned når
været var bra men de kunde
i blant 14 dages tivar. Da
kjorte Konrad hunde spande
efter fjord isen for hundene
måtte ikke kom på land de
reven streifede for for bare

rev traf på hunde spor løp den
til fjels og jeg som folget efter
kysten og seth opp rev feldene
og såg efter di måtte komme
i berøring med klar eller vater
ne så de var bare Konrad som
stelte med hundene og med fangsten

De var ikke fore jul hadde vert til
Dicksonfjorden og var kommen til-
bake til skausbukta. Om natten
hadde blit så ster her donning
så isen over Billefjorden var
brukt opp og drevet ut så
vi måtte vente i over 8 dager til den
fris igjen vi hadde lit med mat
både for oss og hundene. Men da
j var jeg ikke kjent land-

skapet til at jeg kunde ha
kjört runt kysten selv veien
mere en dobel så lang men
siden lærte jeg mig å ta mig fram
både over land og Isbreer så
blev ikke støpet jeg ut rustet
mig ^{riden} for alle slike mot ganger

Men efter to døgns hard Kälde
kunde vi over Billefjorden på
den Nylakte isen. När vi da
kom til sassen bay. Var de litke
for jülen
så de blev bare en liten püst
på to dög. For efter avtale om
hösten med Talken Lind Loftus
skulde vi komme i advent bay
på jul besök De var ingen

måned og ingen daglys men
himmelen Tundrende klar Da
vi se snann med hünde spande
drog ut gjennom den slette isen
red over isfjorden mot Diabas-
odden og ut langs land til
Deltaneset der vi snote å ben
vann så blev nød til at vende
tilbake til sassen bay å holde
jülen hjemme hos oss selv. Men
både hündene og vi blev så
utkjört at maten krype under
båten i De. Geer dalen de blev
en skröpetig nat for tre under den
båten som var bare bereget for to

De blev en dårlig tilverelse for tre

siden båten å tenke at de
skulde være for å hvile og strake
ut beina ja de kan jeg beint sei
at vi fant best i at selle på
hinde spande å kjørt rett hjem
til hovedstasjonen i sassen bay
der ^{vi} i teltet oss med lite ^{de} vi hadde
sørfik de svært hyggelig sam-
men. Døgnet var blitt til nat
og månen var mørk og i hyta
var petrollampen som gav oss de
lyse vi behövde da i juleen og at
den mørke nat passert og lyset
var på retur. Nyåret kom ^{den} dag etter
juleaften. Kløken 12 min nat kl 24.

Nyt år 1915

Da vi begynte på igjen efter
jule og Nyår hadde Konrad
og jeg planlagt en tur over
til Agardbukta i Storjorden
for isbjørnjakt
vi pakket sammen Proviant
og utstyr og en kande med 20lt
Parafin til Primusen som vi
brükte og kokte kaffe og stekte
reinkjøtt og bjørn kjøtt på
og for å holde varmen i sne-
hyten hadde vi med en stor
sigel stein til å lagge opp
på ringen på primusen så
vi holdt en fin varmen i
snehyten de lå vi våter på

for at føie. Når vi startet
hadde vi med mat for oss
selv og hundene for 14 dage
første dagen tok vi in i bestar-
jonen neste dag tok vi in i
snehyten vi hadde lavet
om høsten ved elfenbein breen
Den hadde bare segel sammen
en del så der måtte man
bare spade let ~~sne~~ bort øverst
i taket. så der låg vi put
om natten

Neste dag jek over breen til
Agardbukt. Der fant vi stor
sne skavel så grov oss en stor
snehyte kunde sette in Froskan-

ten og en del av utstyret. Men
Øket på først til Liten Kuling
så vi måtte make plads i
snehyten til hundene så hulle
som vi hadde staket stav gjen-
nem så kunde holde frisk
luft helle tiden vinden Økte
til storm så vi måtte selve
Polarsleden over snehyte
taket så ikke vinden satte
hul i snehytte taket vest
så hadde sjed har vert for brest
for kulden var ~~og~~ ^{nok for} hard minus
÷ 40 og verst var de for ver-
gang vi selv skulde ut på egen
forvoden og hente ren sne til

Kaffe vand men vi fant ut
skar bare med knive sne fra
insiden i snehyten og hændene
de måtte også ha ut en gang
og opp til to gang så de jik
ikke så bra der kom sne på
in på klar og soveprosen så
alt blev fuktig og råt så had-
de vi ikke hat den sigelstein
på priimisen bestandig til
å holde varmen men hadde
også å se når jik for lite frisk
luft da begynte den å dale
og så tente vi på stariu lyset
og så slukneet vist vi hadde
for lite med frisk luft så om
lå i sove Posen de fleste av

tiden i 8 dager mens storm-
men rastet så de siste to dagene
var ren skalene som ^{vi} hadde på
^{beina} sove Posen kunde ^{vi} streke den
ut til dobet så lang og rein-
skin kunde vride varme ut av
~~kinne~~ på rein skin sove posen
for vi tok den ut og lag ^{den} på sleden

ikke kunde vi ta in i den snehyten
ved elfen bein brun eller ikke i Bis-
tasjonen for alt var så bein frise på
sleden av fuktighet av sne som tute
for ver gang at både vi og hændene
måtte ut. Fordi pladsen blev for liten
til alle så de blev knurring kjøft
bruk når de kom for over ver andre
så de mere glad en oss til komme

bort derfra. Så de små løp
i 12 timer til vi var ved hoved-
stasjonen i Sassen bay. Der
Jonas Sandmo hadde de både
lunt & hyggelig & kommen hjem
til en sjike lig rom hvor man
kunne stå net og kunde bevege-
sig på sjike bymätte.

Både skallene og rein skin. sove
paseu mätte tors ute i fri luft
så den ikke blev så hard i
ids varmen vil skinne breke
jeg hadde my sove pose av spits-
bergen rein skin den var endel
tynger fordi jeg hadde selv bered-
skindene og Hårene er også
lenger derfor blir ^{de} lit tynger av

vekt men så var den også
god og varm

som nevnt for var de Konrad og jeg
som drog ut med hundel spand
på de lengste turene Mens Jonas
Sandmo alltid rokket de fangst teruget
runt Sassenfjorden Tempulfjorden
og Gelsvika.

Y slutten av Februar 1915 mätte Konrad
og jeg heute noe Proviant Vi hadde stående
på låger i Kvalfanger braken i Gron-
fjorden Da vi drog ut kjorte vi med
hundel spandet fra Sassen stasjonen i
gjenmen Eske rdalen over Brustka-
et til Adventdalen der de var
hard foken sne så både stede og

og ski blev fint så turen hjorte
vi på 6 Tømmer frem til Arctic
Coal Kompaniet i Advent Bay
siden jeg havde så mange Kjent av
arbejderne fra de året jeg arbejdede
grube I skifer Schalles Gibbs var
der og boede i den første Betong. stoppe
Formanhusen der fik Konrad og
jeg 60 år var en om på besøk.

Om høsten Traf Konrad og jeg Folken
Lind Lofthus som kom til advent
bay som folk i 1912 for Amerikan-
erne når Konrad og jeg kom til
advent bay om høsten 1914 vi var
der og hentet vinter brændsel av Kul
møte i Lind Lofthus som vi blev biden
Lijem til for god servise Og de var

smed i arevis. Efter Amerikanerne
solgte The Arctic Coal Kompaniet
smed alle sine retighet til store Norske
spits bergen Kul Kompani i 1916 så
blev Lind Lofthus første stiger
i grube I. Efter eksplosionen den 3
januar 1920 så fik Lofthus over
til grube II som var på begynt.
Der blev Lind Lofthus overstiger
helt til om høsten 1941 da helle
swalbard's Befolkningen blev
Evaküert til England Der blev
Lofthus så gammel at han fik av
som pensjonist.

Efter besøke i advent bay. Drog

Konrad og jeg på fjordisen ut
over Isfjorden med hunde spande
til Coles Bay der vi besøkte våre op-
opprende to Ruseske Venner Ivan
Brachin og Stephan Igumenoff
Der fik vi en hjertelig motakelse
vi fik ikke forsette videre samme
dag vi måtte bli der natten over
og der fik den samme gode mot-
takelsen som vi hadde mot om
høsten vi var in om for første
gang

vi Takket for oss og drog videre med
hunde spande til Gronfjorden over isen
til spitsbergen Radio (Svalbard Radio)
De var ^{så} fem ^{bestyrer} bekjente Bestyrer Taranger

og To Tellgrafister ^{en} maskemest Koosby
stjert Hansen. Vi fik et rom for
hunde spande mens blev der i fire
døgn og så ^{fik vi} så mat for hundene. Siden
turen ~~var~~ blev lenger en forut be-
regnet ~~Men~~ ^{men} ^{vi} skulde ha mat for
hundene for tilbake reisen til
sassen Bay. ~~Stadde~~ Vi ikke fåt
mat til hundene på Svalbard Radio
måtte vi ha smittet Rasjoner den
siste resten av hunde maten

I Tiden mens vi var i Gronfjorden
Bode Konrad og jeg hos de tre Vakt-
menn skaper for Green-Harbour Coal
Co Chr anker Sjefen var Jens Bay

En bror av Ingeniør Karl Bay som
blev første Direktør i store Norske
Spitsbergen Kul Kompani

Der bodde vi i fire døgn i arbejds
bræken i sammen med Jens Bay og
arbejder Johannes Sandnes Tromsø
og Karl Kristiansen Fredrikstad

Der vi hadde så hyggelig sammen
som vi hadde over alt der vi var
på besøk

Her skal nevnes. At efter

Schröder stranz Tragedien 1913

Hadde Roald Amundsen utlært

2 to kjøre hunder Tjeppe Lusi og
Hannen storm som var født

under sydpol ferden i 1912 Tjeppe
Lusi fik 6 seks valper to beholt

Amundsen selv en hann og en
Tjeppe valp de andre fire 3 hanner
og en Tjeppe blev git til Telegrafen.

Lusse var de som blev slammene
for Spitsbergen hundene fra først av

De blev bestemt at der skulde

være 14 stk kjøre hunder på

Telegrafstasjonen i grøn fjorden

i tilfelde for liss eller en grise

ulykke som måtte ha hjelp

Da Konrad Johannessen og jeg drog
tilbake til plassen bay blev derfra
grøn fjord Radio to Telegrafister med
et hunde spannd 7. syv hunder for
sein jakt. Jeg kjorte for an med

mit hundede spand opp gjennom
grönfjordalen over passet til
Simonsdalen. Der vi Tellet på
Krydse mellem passdalen og
Skiferdalen om natten.
Telegrafistene fik sküt 4 firo sein
og drog hjem igjen til Grönfjorden

Konrad og jeg kjörte gjennom
Skiferdalen og ut överst i Coles-
dalen og jik opp Far dalen og
til Longyear breen Hos Amerikamerne
hville vi en nat over Fra Advent
lag kjörte for isen til Sassen
lag. Der Jonas sandme hadde
røktet fangst tereng Vi lot bare
indene hvile en dag så drog

op sassendalen til snehyten
ved Elfebein breen den snehyten
hadde bare siget i sammen lit
så de spade jeg bare lit sne
faa taket så var den litte
höi som för

Snehyten i agard bukta hadde
og siget sammen men den lit
mere og gjøre med fordi vi måtte
for latte den i hu a hast efter 8
dages sne storm men fik vi
snart i stand fordi jeg likte
best snehytne för man spade
isen ned fra Takket Vert anden
eller tre døgn så fik man bedre
plads för alt men en stor

stigel stein på Primusen var
lit lunket av varme fra den

Felte uten silketelt in i bler bløt
og kan vare lat at rise vi hadde
oss to Tore rein skin å la på bæn-
den eller gulve i snehytte selv
om vi ikke fik mere varme en \pm 4
fire og \pm 35 å \pm 40 ikke så hadde
de bra inde sytes vi systake
hadde i sne veggene de var bare
å sette høl for stearinlyse med en
fjinger når de blev lit blås var de
bare å stete hulle i snehytte taket
med god mettes stav

Den gang hadde vi sove poser av
rein skin en to mann sove pose kolet
Kr 300 - a 350 - kroner

men jeg syde dem selv av spitsbergen
rein i min første fangst tid mens vi
hadde lite med bestasjoner til
slut fik mann nok med bestas-
joner selv om ikke alle var
likke komfortable.

Efter to dogns usig jakt på Isbjørn
fik vi sküt 3 tre Isbjørn som tok
skinn av å la på Polar sleden
og tok med tilbake til sassen
bay. De var sliten på mars
og Rivfangst var slut så vi hadde
god tid at ta en tur over til Nord-
kysten fra sassen kjöte Konrad
og jeg med hundene spande ut over
isen på Isfjorden runt Kapp

1915 (Våren)

Thordsen til Kapp Vik da hadde
vi til bakte lakt 8 smit så da
trengte både vi å hundene hvit
Men vi var da så frannet at
folte oss så spreke Men de
begynte om dagen at bli lit for
varmt så vi startet ikke for
langt ut på kvelden for vis de
blir skarefrie blir hard for
hundene beinna

^{dag}
Nestekjørt til Lunden i Dicksonfjorden
Der tok vi en lit rast for begynte på
opp stigningen til Universitetets breen
til Westfjorden i Wijdefjorden Og kom
Korspynt Der vi over nattet i Timmer
Efter den kjente Fangst manden Anton
E lertsen Tromsø Han døde byten i
Februar 1912 er også begrav der.

avskrevet 4-3-70.

Forseter til Klade 4

